

PM 2005 RVIII (Dnr 400-685/2005)

Ansökan till länsstyrelsen om bidrag för naturvårdsprojekt

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Förslaget till gemensam ansökan till länsstyrelsen om 4 476 tkr i bidrag till naturvårdsprojekt godkänns.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att lämna in ansökan till länsstyrelsen i Stockholm senast den 14 mars 2005.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Regeringen har beslutat om en satsning på lokal och kommunal naturvård för åren 2004-2006 som omfattar totalt 300 mnkr. Grundtanken med satsningen är att lokal och kommunal naturvård skall stimuleras genom statsbidrag till naturvårdsprojekt som bygger på lokala initiativ och delaktighet. Sista datum för inlämning till den aktuella andra ansökningsomgången är den 14 mars 2005. Ett sista ansökningstillfälle ges även våren 2006.

Bidrag söks av kommuner men lokala aktörer kan ta initiativ till och vara delaktiga i projekt. Föreningar och ideella organisationer kan få bidrag till projekt, men de kan inte själva ansöka om stöd, utan de måste samarbeta med kommunen. Kommunen samordnar och ansvarar för att projekten genomförs och att projekten rapporteras till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen beslutar om vilka projekt som får bidrag. Medlen skall fördelas rättvist i landet och uppskattningsvis högst 7-8 mnkr kommer fördelas till kommuner inom Stockholms län under 2005. Stockholms stad sökte förra året stöd till tre projekt, varav två beviljades bidrag med sammanlagt 995 tkr. I den aktuella ansökningsomgången kan staden inte heller räkna med bidrag till samtliga projekt. Arbetsgruppen har därför i enlighet med anvisningar från länsstyrelsen bedömt inkomna projektförslag och angivit en prioriteringsordning för i ansökan ingående projekt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av miljöenheten vid stadsledningskontorets finansavdelning, med stöd av en stadsintern arbetsgrupp bestående av representanter från miljöförvaltningen, Östermalms stadsdelsförvaltning och miljömiljardskansliet vid stadsledningskontoret. Arbetsgruppens uppdrag har varit att i enlighet med länsstyrelsens anvisningar föreslå en prioritering av de projektförslag som inkommit från förvaltningar och andra aktörer.

Stadsledningskontoret har utifrån från tjugo stycken inkomna projektförslag tagit fram en samlad ansökan om statligt stöd för lokala naturvårdsprojekt. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner stadens gemensamma ansökan om bidrag för lokala naturvårdsprojekt omfattande 17 delprojekt med sammanlagt 4 476 tkr i sökt

bidrag, samt uppdrar åt stadsledningskontoret att lämna in ansökan till länsstyrelsen i Stockholm senast den 14 mars 2005.

Mina synpunkter

Ansökan om naturvårdsbidrag från Stockholms stad innehåller projekt inom flera angelägna områden för att skydda livsmiljöerna för hotade arter och bevara den biologiska mångfalden exempelvis utveckling av naturreservat och restaurering av vattendrag. De sökta projekten har en stor spännvidd och de är prioriterade utifrån värdering av naturvårdsnytta, hot mot naturvårdsvärdet, genomförbarhet, social nytta och kunskapsuppbyggnad och -spridning.

Statens stöd för naturvårdsbidrag finansierar upp till 50 % av projektkostnaden och resterande del täcks av respektive sökande förvaltning eller organisation. Idrottsförvaltningens projekt förutsätter att medel beviljas från Miljömiljarden, vilket i dagsläget inte är avgjort.

I en storstad som Stockholm utsätts många arters naturliga livsmiljöer för ett hårt tryck och det krävs stora insatser för att bevara den biologiska mångfalden. Restaurering och skydd av småvatten och förbättrade spridningsmöjligheter för växter och djur är en viktig del i det arbetet.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Förslaget till gemensam ansökan till länsstyrelsen om 4 476 tkr i bidrag till naturvårdsprojekt godkänns.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att lämna in ansökan till länsstyrelsen i Stockholm senast den 14 mars 2005.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 24 februari 2005

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Medan det inte finns något att anmärka på den prioritering som gjorts av de aktuella naturvårdsprojekten vill vi rikta uppmärksamheten mot hela det system av styrning av de kommunala prioriteringarna som de statliga håvorna innebär.

Genom att delfinansiera projekt innebär bidragsformen, i likhet med andra villkorade stöd från staten, att den enskilda kommunens prioriteringar styrs av andra bedömningar än vad som är bäst för kommunen. Den kommun som prioriterar i enlighet med statens önskemål får finansiellt stöd från statsmakterna, medan finansieringsbördan fördelas över hela landet. Det finns alltså principiella skäl att vara tveksam mot finansieringsformer som de facto ytterligare underminerar det kommunala självstyret.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Stadsledningskontoret har utifrån tjugo stycken inkomna projektförslag tagit fram en samlad ansökan om statligt stöd för lokala naturvårdsprojekt. Kontoret har haft stöd av en stadsintern arbetsgrupp som efter länsstyrelsens anvisningar har föreslagit en prioritering av de projektförslag som inkommit från förvaltningar och andra aktörer.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner stadens gemensamma ansökan om bidrag för lokala naturvårdsprojekt omfattande 17 delprojekt med sammanlagt 4 476 tkr i sökt bidrag (bilaga 3 Stockholms stads ansökan om naturvårdsbidrag 2005, här ej tryckt), samt uppdrar åt stadsledningskontoret att lämna in ansökan till länsstyrelsen i Stockholm senast den 14 mars 2005.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har beretts av miljöenheten vid stadsledningskontorets finansavdelning, med stöd av en stadsintern arbetsgrupp bestående av representanter från miljöförvaltningen, Östermalms stadsdelsförvaltning och miljömiljardskansliet vid stadsledningskontoret. Arbetsgruppens uppdrag har varit att i enlighet med länsstyrelsens anvisningar föreslå en prioritering av de projektförslag som inkommit från förvaltningar och andra aktörer.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 februari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Regeringen har beslutat om en satsning på lokal och kommunal naturvård genom ett särskilt program för åren 2004-2006 som omfattar totalt 300 Mkr. Satsningen tar sin utgångspunkt i regeringens skrivelse "En samlad naturvårdspolitik" (2001/02:173) och regleras av förordningen (SFS 2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Grundtanken med satsningen är att lokal och kommunal naturvård skall stimuleras genom statsbidrag (högst 50 %) till naturvårdsprojekt som bygger på lokala initiativ och delaktighet. Första ansökningstillfället var i september 2004. Sista datum för inlämning till den aktuella andra ansökningssomgången är den 14 mars 2005. Ett sista ansökningstillfälle ges även våren 2006.

Bidrag söks av kommuner men lokala aktörer - föreningar, jord- och skogsbrukare, näringslivet och enskilda - kan ta initiativ till och vara delaktiga i projekt, skapa samverkan och stödja projekt. Föreningar och ideella organisationer kan få bidrag till projekt, men de kan inte själva ansöka om stöd, utan de måste samarbeta med kommunen. Kommunen samordnar och ansvarar för att projekten genomförs och att projekten rapporteras till länsstyrelsen.

Bidrag kan ges till:

1. **Kunskapsuppbyggnad**, t.ex. inventeringar av naturtyper, värdefulla naturområden eller arter.
2. **Framtagande av underlag**, som t.ex. kommunala naturvårdsprogram, åtgärdsprogram för biologisk mångfald och underlag till bildande av kommunala natur- och kulturresevat.
3. **Processen kring arbetet med områdesskydd**, t.ex. kostnader för värdering, förhandling, gränsmarkeringar och framtagande av skötselplan. Dock inte markåtkomst, dvs. köpeskilling eller intrångsersättning.
4. **Vård och förvaltning** av områden, naturtyper eller arter, inklusive åtgärder som syftar till att främja friluftsliv i natur- och kulturmiljöer. Det kan handla om spänger, stigar, gömslen, fågeltorn eller dylikt som syftar till att öka besökarens upplevelser i ett område. Redan pågående skötsel, t.ex. årlig slätter eller bete, är inte bidragsberättigat. Inte heller kan kommunen söka bidrag för att starta stiftelser eller fonder.

5. **Restaurering** av områden, naturtyper eller bestånd av arter. Även nyskapande av naturmiljöer och återetablering av arter kan vara bidragsberättigat men detta får inte göras på bekostnad av befintliga naturvärden.
6. **Information, folkbildning och annan kunskapsspridning**, vilket kan vara naturskoleverksamhet, naturguidning, studiecirklar, informationstavlor och foldrar om natur- och kulturmiljövärden i kommunen, information till invandrare mm.

Länsstyrelsen beslutar om vilka projekt som får bidrag och vilka villkor som skall gälla. Medlen ska enligt uppgift från länsstyrelsen fördelas rättvist i landet varför en preliminär fördelning av medlen har gjorts utifrån respektive län och år. Detta innebär att uppskattningsvis högst 7-8 mnkr kommer fördelas till kommuner inom Stockholms län under 2005. Stockholms stad sökte förra året stöd till tre projekt, varav två beviljades bidrag med sammanlagt 995 000 kr. I den aktuella ansökningsomgång kan staden inte heller räkna med bidrag till samtliga projekt. Arbetsgruppen har därför i enlighet med anvisningar från länsstyrelsen bedömt inkomna projektförslag och angivit en prioriteringsordning för i ansökan ingående projekt.

Bedömning av inkomna projektförslag

Till den aktuella ansökningsomgången har elva sökande lämnat in sammanlagt tjugo projektförslag till stadsledningskontoret. (se bilaga 1, Sammanställning av inkomna projektförslag).

Stadsledningskontoret har utifrån Naturvårdsverkets handledning "Vägledning för bidrag till lokal och kommunal naturvård" (Rapport 5359) och förordningen (SFS 2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt till att börja med granskat om ansökningarna fyller de krav som ställs formellt. De projekt (17 stycken) som klarat de formella kraven och ansågs tillräckligt kompletta för fortsatt bedömning har sedan arbetsgruppen bedömt enligt följande kriterier:

1. Naturvårdsnytta (typ av art, biotop, bevarandevärde, omfattning, långsiktighet, lagkrav, mål m.m.)
2. Hot mot naturvärdet - angelägenhetsgrad (bl.a. exploatering, skydd, ogynnsam skötsel)
3. Genomförbarhet (teknisk, ekonomisk, organisatorisk samt rådighet)
4. Social nytta (lokal delaktighet, informativt, publikt, tillgängliggörande)
5. Kunskap (naturvetenskaplig kunskapsuppbbyggnad, pedagogisk omfattning)

För varje kriterium har projektet poängsatts (1-3) beroende på hur väl kriteriet uppfylls. För att undvika jäv har medlemmar i arbetsgruppen inte deltagit vid bedömningen av projekt som inlämnats av den egna förvaltningen. Resultatet av arbetsgruppens bedömning sammanfattas i Bilaga 2, Arbetsgruppens prioritetsbedömning.

Förvaltningens förslag

Stadsledningskontorets förslag till samlad ansökan följer den prioritetsordning av de ingående projekten som arbetsgruppen kommit fram till.

Stadsledningskontoret föreslår att Kommunstyrelsen godkänner stadens gemensamma ansökan om bidrag för lokala naturvårdsprojekt omfattande 17 delprojekt med sammanlagt 4 476 000 kr i sökt bidrag (Bilaga 3 Stockholms stads ansökan om naturvårdsbidrag 2005, här ej tryckt), samt uppdrar åt Stadsledningskontoret att lämna in ansökan till länsstyrelsen i Stockholm senast den 14 mars 2005.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att idrottsnämndens tre föreslagna projekt kräver motfinansiering från miljömiljarden. Beroende på kommande beslut från denna medelsfond kan ett eller flera av projekten dras tillbaka om stadens motfinansiering alltså inte tillstyrks.

Bilagor

Bilaga 1 Sammanställning av inkomna projektförslag

Bilaga 2 Arbetsgruppens prioritetsbedömning

Bilaga 3 Stockholms stads ansökan om naturvårdsbidrag inkl 17 projektbilagor och tillhörande kartbilagor (här ej tryckt, återfinns i akten)